

Č í s l o 2.

S E R A F I N S K Ý

S V E T

Úvahy a zaujímavosti z františkánskeho sveta

O B S A H :

Keď sa pozrieme na Františka zblízka	2
700 rokov od smrti bl. Agnešky Českej	3
Ján Pavol II :	
Skláňam sa s úctou pred starými	5
Náš príspevok k medzinárodnému roku starých	
Problém tretej generácie	5
Pápež Ján Pavol II. o zmysle utrpenia	8
Každodenná modlitba spolupracovníkov	
matky Terézie	9
P. ThDr. a PhDr. Jáchym Procházka, OFM	
medzi malomocnými	10
Aktuality z domova a zahraničia	12

Keď sa pozrieme na Františka zblízka.

Medzi menami októbrových svetých, František z Assisi zaujíma vynikajúce miesto. K r e s t a n i a i n e k r e s t a n i a , v e r i a c i i n e v e r i a c i m a j ú r a d i t o h t o m u ť a .

Vychádza z neho radosť a pokoj, ktoré ho stavajú nabok od ináč nezmieriteľne vyzerajúcich protikladov.

Pravda, rôzne generácie čítali v ňom rôzny a meniaci sa sen o dobrom človekovi. V čase, ktorý začína byť presýtený sporom medzi vyznaniami, František sa javí ako zástupca nadkofesijného kresťanstva, ktoré necháva za sebou trápne bremeno ťažkých dejín a začína jednoducho znova u biblického Ježiša.

Neskoršie bol František zaraď-ovaný do romantiky a chápaný ako prírodou okúzlený rojko.

Že je dnes František viденý znova inak, súvisí s dvoma vecami, ktoré prenikavo prestupujú vedomie priemyselných národov. Je tu najskôr strach pred nedoz-iernými následkami technického pokroku a potom zlé svedomie, ktoré máme pre svoj blahobyť voči hladu vo svete. Na Františkovi je fascinujúce jeho rozhoďné zrieknutie sa sveta majetku a jeho neumelá láska k stvorenstvu, k vtákom, rybám, ohňu, vode, zemi. Javí sa ako patrón ochráncov prírody, ako iniciátor protestu proti ideológii, ktorá si zakladá na produkcii a raste, ako obhájca jednoduchého života.

N a v š e t k ý c h t ý c h t o z o b r a z e n i a c h F r a n t i š k a j e n i e č o p r a v d y .

Všade ide o problémy, ktoré sa dotýkajú citlivého nervu ľudstva. Keď sa na Františka pozrieme dôkladne, potom sa všade stáva i korektúrou našich postojev. On s nami nesúhlasí iba tak; je omnoho náročnejší, ako by sme si priali a vedie nás svojou náročnosťou k nárokom samotnej pravdy. Tak napr. nemôžeme problém rozdelenia kresťanov zvládnuť jednoducho tým, že chceme uniknúť dejinám a sami si vytvoriť nášho Ježiša.

Podobne je tomu i s inými životnými otázkami. Vyberme z nich iba otázku životného prostredia. Ale rád tu poviem malú historku:

František prosil brata, ktorý sa staral o záhradu, "aby nevysádzal na všetku pôdu zeleninu, ale časť záhrady nechal pre kvety, aby v každom ročnom období rodila naše sestry kvety z lásky k tomu, ktorý je nazývaný "poľným kvetom a l'aliami v údolí" /Pieseň piesní 2,1/. Taktiež chcel, aby bol vysadený zvlášť pekný záhon, aby ľudia v každom období boli pohľadom na kvety povzbudzovaní ku chvále Boha, lebo každé stvorenstvo k nám volá : "Boh ma stvoril pre teba, ó človeče" /Zrkadlo dokonalosti XI,118/. Na tejto historke nemožno jednoducho nechať náboženské bokom, ako prekonané staré haraburdie a prijať iba zrieknutie sa nepeknej užitočnosti.

Predovšetkým však v tejto historke nie je nič z pocitu odporu voči človekovi ako údajnému rušiteľovi kl'udu prírody, ako sa s tým stretávame tak často dnes pri jej obhajobe.

Keď sa človek dostane na scestie a prestane sa mať rád, nedarí sa ani prírode. Práve naopak: človek musí žiť v súlade so samým sebou; iba potom môže dôjsť k harmonickému vzájomnému vzťahu medzi ním a tvorstvom. A ten môže dosiahnuť opäť iba vtedy, keď je človek

v súlade s Tvorcom, ktorý chcel prírodu i nás.

Ú c t a k č l o v e k u a ú c t a k p r í r o d e patria k sebe, ale oboje sa môže nakoniec vydať a nájsť svoju mieru iba vtedy, keď ctíme v človeku a v prírode Tvorcu a jeho tvorstvo. Iba keď rátame s Ním, môžeme sa harmonicky spojiť. Nenájdeme stratenú rovnováhu, keď sa budeme tomuto postoju brániť. Tak máme plný dôvod rozmyšľať nad Františkom z Assisi a nenhať sa ním viesť správnu cestou.

- o -

700 ROKOV OD SMRTI

Bl. A G N E Š K Y Č E S K E J /1282 - 1982 /

Blahoslavená Agneška Česká /Pražská/, dcéra českého kráľa Přemysla Otakára I., sa narodila v Prahe okolo roku 1205. Jej matka Konštancia bola dcérou uhorského kráľa z rodu Arpádovcov.

Podľa vtedajších zvykov aj Agnešku poslali v detskom veku na ďalšiu výchovu mimo rodičovského domu a viac ráz bola zasnúbená, čo bolo dosť bežné v panovníckych rodinách v tých časoch. Hoci len trojročné dievčatko, bola už údajne zasnúbená s poľským vojvodom Boleslavom. Na výchovu ju poslali do cisterciátskeho kláštora v Trzebnici pri Wroclave v Poľsku, ktorý založila svätá Hedviga. Táto naučila dievčatko prvým kresťanským pravdám. Po náhlej snúbencovej smrti sa vrátila domov a asi šesťročná bola zverená na výchovu rehoľníckam premonštrátkam v Doksanoch. Aj keď tu pobudla len krátky čas, upozornila na seba príkladnou zbožnosťou a nadaním. Naučila sa čítať a písať, čo ju urobilo známou aj za hranicami.

Ako deväťročná sa dostala na viedenský dvor rakúskeho vojvodu Leopolda, aby si osvojila všetko to, čo vtedajšia doba vyžadovala od kráľovskej dcéry. Bol už stanovený aj termín svadby s nemeckým kráľom Henrichom, ale z politických dôvodov k manželstvu nedošlo.

Po návrate do Prahy odmietla viaceré možnosti vydať sa. Smrť brata Vladislava, tety Agnešky, opátky kláštora svätého Juraja roku 1227, a hlavne úmrtie jej otca roku 1230 mali za následok, že sa ešte viacej začala strániť verejného života. Túžila po vyšších hodnotách než je hodnosť kráľovej manželky a lesk trónu. Vzor tety Agnešky i svätej Alžbety Uhorskej, jej sesternice, a možno aj svätej Hedvigy Sliezskej zapôsobili na Agnešku, čo sa začalo prejavovať v jej sprísnenom spôsobe života a v nevšedne horlivej návšteve kostolov. Navonok síce nosila kniežacie rúcho, ale pod ním mala ostrý pás a plstenú košeľu.

Keď sa o jej ruku hlásili ďalší záujemci /chcel si ju vziať za manželku sám nemecký cisár Fridrich II./ a začala pociťovať nátlak k výdaju proti vlastnej vôli aj zo strany svojho mladšieho brata Václava I., českého kráľa, obrátila sa listom na pápeža Gregora IX. a prosila ho o pomoc. Pápež zakročil u brata Václava I. v prospech slobodného rozhodnutia Agnešky. Zvest' o odopretí svadby s nemeckým cisárom sa rozniesla po celej Európe a získala jej veľký obdiv.

Po týchto udalostiach rozhodla sa celá oddať svojmu ideálu - uskutočniť františkánske Assisi v Čechách. Podľa príkladu svätej Alžbety založila v Prahe nemocnicu pre chudobných zasvätenú svätému Františkovi, aby aj sama mohla v nej slúžiť Kristovi

v nemocných. Vedenie nemocnice zverila bratstvu križiakov s červenou hviezdou, utvorenému z mužov a žien, ktorí nosili na obleku križ a hviezdou. Neskôršie dala zriadiť ďalšiu nemocnicu.

Súčasne sa dala stavať kostoly: najväčší bol zasvätený Božskému Spasiteľovi a dva menšie boli zasvätené svätému Františkovi a svätej Barbore. Okrem toho dala postaviť viacero kaplniek a dva kláštory, jeden mužský pre františkánov a druhý ženský pre klaristky. Len čo bola budova určená pre rehoľníčky spôsobilá na obývanie, poslala jej svätá Klára z Assisi päť svojich duchovných dcér - klarisiek zo svojho kláštora.

Agneška pozorne sledovala ich život. Pod vplyvom milosti Božej, ktorá postupne pôsobila v jej duši, rozhodla sa pripojiť k nim. Stalo sa tak okolo roku 1234. Z rozkazu pápeža Gregora IX. bola proti svojej vôli menovaná opátkou. Podľa jej želania spolusestry ju nazývali "staršou sestrou".

Snaha, čo najviac sa podobáť vo všetkom kláštoru svätého Damiána v Assisi, kde pod vedením svätej Kláry vládol ozajstný duch chudoby, viedla Agnešku zrieknuť sa nemocničných príjmov a žiť len z almužien. Schválenie na toto rozhodnutie dostala iba po dlhšej dobe od pápeža Inocenta IV.

Svätá Klára si veľmi vážila Agnešku, o čom svedčí obsah štyroch listov, ktoré jej napísala. V poslednom liste pred smrťou svätá Klára nazýva Agnešku "polovicou svojej duše" - také veľké a sväté bolo priateľstvo týchto dvoch rehoľníčok.

Agneška blahodarne vplývala aj na život na kráľovskom dvore. Vo svojom kláštore usmierila kráľa Václava I. s odbojným synom Premyslom Otakarom I. a tiež Přemysel Otakar II. sa s nou často radieval o štátnych veciach.

Po smrti Přemysla Otakara II., ktorého porážku a smrť na Moravskom Poli videla svätica vo videní v tej istej chvíli, keď sa udalosť odohrávala, Čechy padli pod cudziu nadvládu a v krajine zavládol hlad, mor, nemoce, kríza. Posledné roky Agneška mnoho trpela, až kým ju smrť 2. marca 1282 neoslobodila od všetkých útrap. Až do posledného dychu napomínala svoje spolusestry, aby milovali nebeského Ženícha.

Na jej orodovanie sa stali mnohé zázraky a Pius IX. ju 3. decembra 1874 vyhlásil za blahoslavenú, "lebo od nepamätí si českí veriaci uctieľajú Agnešku Pražskú, ako svoju ochrankyniu". Jej spomienkový deň je 2. marec.

Z príležitosti 700. výročia jej smrti Svätý Otec Ján Pavol II. adresoval pražskému arcibiskupovi kardinálovi Františkovi Tomáškovi krásny list, v ktorom zhodnotil význam tejto svätice pre Cirkev a pre české zeme.

Vatikánska pošta vydala príležitostné známky.

Ján Hnilica.

SKLÁŇAM SA S ÚCTOU PRED STARÝMI

V nedeľu 3. januára 1982 Svätý Otec Ján Pavol II. prehovoril k veriacim zhromaždeným na Námestí svätého Petra. Keďže r o k 1 9 8 2 j e v e n o v a n ý s t a r ý m o s o b á m , pápež sa dotkol aj tohto problému .

"Rád by som bol, keby sa naše myšlienky a naše srdcia obrátili dnes na staré osoby. Pápež sa s úctou skláňa pred starými a vyzýva všetkých, aby tiež tak robili. Staroba je korunovaním životných etáp. Prináša žatvu toho, čomu sa človek naučil a čo prežil. Žatvu toho, čo vykonal a dosiahol. Žatvu toho, čo vytrpel a zniesol. V starobe ako vo finále veľkej symfónie sa vracajú hlavné témy života pre mohutnú zvukovú syntézu. A tento záverečný ohlas prináša múdrosť, dobrotu, pochopenie a lásku. Starí ľudia sú preto veľmi cenní pre rodinu a pre celú ľudskú spoločnosť. Sú vzácnou pomocou pre mladých rodičov a pre ich deti svojimi skúsenosťami a svojimi vedomosťami. Ich rady a ich povzbudenie môžu pomôcť mnohým skupinám a pri toľkých prácach, do ktorých ich zapojíme. Budme im za všetko vďační! No aj oni potrebujú, aby sme ich podporovali a potešovali v ich ťažkostiach, do ktorých sa môžu dostať pre svoju chorobu a pre svoju osamelosť.

Hlboko si vážim všetky tie osoby, ktoré si nájdu čas a spôsob, ako sa priblížiť k starým a pomáhať im, zvlášť k tým, čo sú opustení a zabudnutí od rodiny. S veľkou dôverou sa obraciam na mladých a povzbudzujem ich, aby sa venovali duchovnej a spoločenskej službe starým ľuďom. Nezáleží, či službu preukazujú osobnými akciami alebo v rámci organizovaných hnutí, naplnených kresťanskou láskou a porozumením. Nech im kresťanská viera pomáha vidieť pod tvárou núdzneho starého človeka samotného Ježiša Krista. V š e t k ý m m l a d ý m v y s l o v u j e m s v o j e o t - c o v s k é o c e n e n i e , svoju lásku a tiež aj svoje želanie, aby pokračovali v zásluhnej práci a kresťanskej službe".

- o -

Náš príspevok k medzinárodnému roku starých

PROBLÉM TRETEJ GENERÁCIE

Problém takzvanej tretej generácie - starých ľudí - je taký starý ako ľudské pokolenie. Niekedy sa azda v dejinách pocítoval viac, inokedy zas menej. Možno povedať, že v našich časoch sa tento problém stáva čoraz vážnejším a ťažko riešiteľným. Zaiste z tohto dôvodu aj Organizácia spojených národov vyhlásila rok 1982 za r o k s t a r c o v . Všetci ľudia na celom svete, bez rozdielu rasy, národnosti a náboženského vyznania majú sa snažiť riešiť tento závažný problém.

Moderný svet venuje veľkú pozornosť mládeži, chlapcom a dievčatám, skrátka mladej generácii. Azda trochu menej ju venuje rodičom a dospelým a najmenej ju venuje starým rodičom, takzvanej "tretej generácii" - starcom a starenkám. V tomto článku sa chceme aspoň v krátkosti zaoberať otázkami, ktoré súvisia so životom starých ľudí a so spolunažívaním s nimi.

Sväté písmo povzbudzuje k úcte voči starým

Už v Starom zákone Boh žiadal Izraelitov, aby rešpektovali a milovali starých ľudí a preukazovali im úctu, ktorá im prináleží. A to pre ich dlhú životnú skúsenosť, pre ich prežité trápenia a bolesti, pre ich namáhavú prácu, ktorú vynaložili, aby vychovali svoje deti. Mladí majú mať vo veľkej úcte a láske starých ľudí. Majú im podľa svojich síl pomáhať, aby necítili ťarchu opustenosti a slabosti. Starí ľudia nie sú na zahodenie. Oni vedia to, čo mladí často nevedia; veria v to, o čom mladí ešte pochybujú; pretrpeli veci, ktoré mladí ešte nezažili a nepretrpeli. Voči starým treba mať lásku, lebo mnohí z nich ostali sami: ich dom sa pomaly vyprázdnil, rodinný krb vyhasol a nastalo okolo nich veľké trápne ticho. Niektorých už synovia a dcéry predišli na ceste do večnosti.

Starý zákon nielenže zdôrazňuje rešpekt a úctu voči starým, ale prináša aj mnohé ponaučenia, ako zaobchádzať so starými osobami. Tak napríklad v Knihe syna Sirachovho čítame :

"Boh oslavuje otca v jeho deťoch a matke udeľuje právo nad jej synmi. Kto miluje otca, uzmieri Boha za svoje hriechy, zdrží sa zločinov a dosiahne vyslyšanie svojej dennej modlitby. Kto si ctí otca, nájde radosť vo svojich synoch a vždy bude vyslyšaný, keď sa bude modliť. Syn môj, postaraj sa o svojho starého otca, ani ho nezarmucuj, kým žije. Ak slábnie na rozume, maj s ním strpenie, lebo milosrdenstvo voči otcovi nebude nikdy zabudnuté, započíta sa ti to v náhradu za tvoje hriechy."

Netreba zdôrazňovať, že aj v Novom zákone nájdeme príliehavé ponaučenia týkajúce sa vzájomnej rodinnej lásky a rodinného spolo-
nažívania.

Svätý Pavol v liste Kolosanom píše, že rodinné vzťahy majú oživovať city milosrdenstva, dobrotivosti, pokoja, miernosti a trpezli-
vosti. Všetci členovia rodiny si majú navzájom odpúšťať, ak by sa mal niekto čo ponosovať na druhého. Naďovšetko však treba mať lás-
ku, ktorá je spojivom dokonalosti. Apoštol Pavol zvlášť pripomína deťom, aby poslúchali a milovali svojich rodičov, lebo to je milé Pánovi.

Cirkev sa stará o starých ľudí

Cirkev vo svojej starostlivosti hneď od svojich počiatkov mysle-
la na starcov a starenky a poskytovala im svoju pomoc. V stredove-
ku napríklad vo veľkých nemocniciach, ktoré vydržovala Cirkev a
ktoré boli schopné pojsť stovky a stovky nemocných, boli oddelenia
vyhradené pre chudobných a opustených starých ľudí, ktorí boli
odkázaní na zvláštnu opateru. Lekári, rehoľné sestry a bratia,
knazi sa venovali s veľkou láskou týmto starým a opusteným ľuďom.
Mnohé rehoľné spoločnosti si vytýčili za cieľ svojej činnosti
starosť o starcov a starenky. Netreba pripomínať, že Cirkev pokračuje
aj teraz v tejto tradícii a tak plní veľký príkaz lásky k
bližným, ktorých moderná spoločnosť vytíka zo svojho stredu.
Neraz sa stáva, že synovia a dcéry podnikajú všetko možné, len aby
sa starých ľudí zbavili a umiestnili ich v dajakom starobinci, hoci
by sa o nich mohli postarať doma.

Cirkevné ustanovizne poskytujú okrem strechy nad hlavou a jedla
aj mnohé iné dobrodenia: venujú starým ľuďom pozornosť, lásku,

záujem. Bez toho, že by sme chceli kritizovať štátne ustanovizne, treba podotknúť, že v mnohých "domoch dôchodcov" je síce o starých postarané po stránke materiálnej, ale často chýba to, čo robí ľudský život pekným, spokojným, radostným : a to je práve láska, trpezlivosť, spolucítenie.

Pápež Ján Pavol I. pri istej príležitosti vyrozprával tento svoj zážitok :

- Ako benátsky patriarcha navštívil som raz staršiu paniu a zaujímal som sa o jej život v starobinci. Keď som sa jej pýtal na stravovanie a kúrenie, odpovedala, že je dobré. Teda ste spokojná? - pýtal som sa jej. - Nie!, - odpovedala stará pani a takmer sa rozplakala. Keď som sa jej pýtal na príčinu plaču, odpovedala : - Moja nevesta a syn ma nikdy nenavštívia. Tak rada by som videla svoje vnúčatá. - Nestačí len teplo a jedlo, - dodal Svätý Otec Ján Pavol I., - jestvuje aj srdce a treba vyhovieť aj požiadavkám srdca.

Príčiny nevšímavosti starých osôb

Príčinou takýchto a podobných situácií je často neuvedomenie, že jedna generácia sa poberá za druhou. Roky života plynú ako voda vo veľkej rieke. Kto je dnes "mladý" a "pekný", zajtra zostarne a so silou a krásou to bude celkom ináč.

Dakedy príčinou nevšímavosti a zaznávaní starých osôb je aj to, že deti alebo vnukovia videli v rodinnom prostredí zlý príklad; boli svedkami zlého zaobchádzania so starými rodičmi, ako ich bez vážnych dôvodov odviezli do starobinca. A čo je najhoršie, ako ich vyhostili zo svojho afektívneho života.

Žiaľbohu, mnohí v dnešnej spoločnosti dospeli k názoru, že starí ľudia sú neužitoční. Posudzujú ich tak pre ich zastaralé názory a pre ich ťažkosť prispôbiť sa spoločenskému vývoju. Mnohí mladí ľudia uvažujú tak, ako uvažovali mladí všetkých čias : čo je staré, je prežité, a teda neužitočné. Aj keď prirodzená úcta nedovoľuje mnohým mladým takto sa vyjadriť, predsa často reagujú na rady starších osôb iba zhovievavým úsmevom, akoby chceli povedať: Len si hovorte, veď my si aj tak urobíme po svojom.

Treba uznať mladým ľuďom, že počas jednej generácie, ktorá delí rodičov a ich vnúčatá, všeličo sa zmení v spôsobe zmýšľania, zvykov, nazerania na život. To však neznamená, že stará osoba prestáva byť užitočná pre spoločnosť. Veď skúsenosti nadobudnuté v škole života znamenajú veľmi mnoho, a keď ich starší vedia odovzdať mladším bez toho, že by chceli vzbudiť dojem "neomylnosti" alebo "povýšenosti", môžu znamenať bohatý prínos pre mladšiu generáciu. Aj keď azda nie hneď, ale neskôršie mladí priznajú, že by bolo bývalo predsa len múdrejšie prijať radu od starších, ako sa popáliť na vlastných chybách a omyloch.

Ako môžu byť staré osoby užitočné

Všimnime si teraz trochu bližšie, ako môžu byť užitočné staré osoby v rodine a domácnosti. Príkladov je veľmi veľa. Starí rodičia a osoby na dôchodku môžu pomôcť mladým tým, že preberú na seba mnohé praktické starosti pri vedení domácnosti : robia nákupy, starajú sa o čistotu a poriadok bývania, starajú sa

o záhradu a iné veci. Veľmi často sa podujmú na výchovu a opateru malých detí, aby mladí mohli ísť spokojne pracovať a zarábať peniaze, poprípade mohli užiť voľné chvíle na odpočinok a zábavu. Veru, mnohé mladé rodiny by len s veľkými ťažkosťami mohli napredovať bez pomoci starých rodičov a starých osôb.

Niektorí by však mohli poznamenať: Dobré, ale čo robiť, keď starým osobám prestane slúžiť zdravie, keď ich nohy nechcú nosiť, keď ich ruky nie sú schopné robiť nijakú robotu, keď začnú byť na ťarchu sebe samým a druhým? Môže byť starý človek ešte aj v takejto situácii užitočný? Možno odpovedať celkom iste: áno! Dobrá rada, milé slovo, povzbudenie, vrúcna modlitba, do ktorej stará osoba zahrňuje všetkých príbuzných a známych, to všetko sú veci veľmi užitočné a vzácne. Teda nikdy nemáme človeka posudzovať ako neužitočného, a nikdy sa stará osoba sama nemá cítiť neužitočnou na tomto svete.

Pre kresťanských mladých je tu nakoniec veľký Boží príkaz, teda Boží rozkaz, že rodičov, a to aj starých a nevládných majú si vždy uctiť, milovať ich a zahrňovať ich starostlivosťou až do konca ich dní. "Cti otca svojho i matku svoju", a to nielen zakiaľ sú silní a práce schopní, ale aj keď oslabnú a potrebujú pomoc svojich detí.

Prichádzame k uzávieru, že iba náboženstvo, ktoré nariaďuje úctu a lásku k rodičom, aj keď sú starí a práce neschopní, vie rozriešiť "problém tretej generácie". Všetci sme deti Božie a všetci sa máme navzájom milovať a máme milovať najmä tých, ktorí boli našimi najväčšími dobrodincami.

Jozef Král

- 0 -

PÁPEŽ JÁN PAVOL II. O ZMYSLE UTRPENIA

"Kresťanské učenie o bolesti, to je celá encyklopédia. Zachytáva celý ľudský život, preniká dejiny vykúpenia, vchádza do asketickej pedagogie a do uvedenia do mystiky. Spája sa s večným poslaním človeka..."

Cirkev je tajomné telo Krista. Každý kresťan je živou čiastkou v tejto nadprirodzenej vspolnosti, kde nik nie je pomýlený namiesto druhého, zabudnutý alebo neužitočný. Každý je údom, to jest má splniť svoju nenahraditeľnú funkciu. Každý má svoje osobitné povolanie v súlade s povolaním všetkých ostatných údov cirkevného tela. A všetci dostávajú ten istý život a osobitné miesto zo spojenia s hlavou Cirkvi, Kristom, ktorý vylieva svojho oživujúceho ducha na všetkých kresťanov. Každý je podobný Kristovi. Už toto je jedna pravda, ktorá veľmi potešuje tých, čo trpia. Nik netrpí sám. Nik netrpí zbytočne. Ba ten, čo trpí, má v tomto celkovom obraze osobitný dôvod, aby mal väčšiu účasť na spojení s Kristom. Lebo trpiaci - ako nám to pripomína Koncil - odzrkadľuje najvernejšie obraz Krista. Môžeme povedať, že ho odráža najhlbšie, lebo Ježiš sám sa chcel stotožniť so svojimi najmenšími bratmi.

Ba, ešte viac. Ten, čo trpí s Kristom, spolupracuje na Kristovom vykúpení podľa slávnej a vznešenej teológie sv. Pavla: "Na svojom tele dopĺňam to, čo ešte chýba utrpeniu Krista v prospech jeho tela, ktorým je Cirkev" /Kol 1, 24/. Trpiaci nie je už nehybná a negatívna ťarcha pre ľudskú a duchovnú spoločnosť, ku ktorej patrí. On je aktívnou čiastkou, lebo trpí, ako Kristus,

za iných. Je dobrodincom bratov, pomocníkom spásy.

Ale toto najvyššie hodnotenie bolesti vyžaduje dve podmienky : prijatie a obetovanie. P r i j a t i e trpezlivé a schopné vidieť v samej bolesti a za ňou určitý poriadok, otcovskú ruku, aj keď ťažkú, božského lekára, ktorý vie získať dobro, vyššie dobro, zo zla utrpenia. A o b e t o v a n i e dávajúce bolesti hodnotu obety, ktorá sama v sebe ruší požiadavky spravodlivosti a sama zo seba získava najvyšší výraz lásky, ktorá dáva, lásky úplnej.

Koľko by sa mohlo ešte rozmýšľať a hovoriť o tomto kresťanskom chápaní bolesti, ktoré je veľmi vzdialené od naturalistického chápania života, ale ktoré zároveň ľahko nadobudne ten, kto cíti a trpí tvrdú a často krutú skutočnosť bolesti.

A pridáme ešte jedno protirečenie : ľahké znášanie. Povedzte vy sami, drahí kresťanskí trpiaci, povedzte to vy, drahí, čo trpíte všetky možné muky, vy, čo máte vieru v Krista Pána a práve pre tieto muky pocítujete akúsi podivnú, nevýslovnú voľnosť s Ukrižovaným; či by ste aj vy nemohli vo vnútornom vypätí kresťanského hrdinstva opakovať slová apoštola : "Prekypujem radosťou v každom svojom utrpení"? /2 Kor 7, 4/.

- o -

Každodenná modlitba spolupracovníkov

M A T K Y T E R É Z I E

Urob nás vhodných, Pane, aby sme slúžili svojim bližným na celom svete, ktorí žijú v chudobe a zomierajú hladom. Daj im skrze naše ruky ich každodenný chlieb, skrze našu chápaciu lásku im daj pokoj a radosť.

Pane, urob ma poslom svojho pokoja, aby som prinášal lásku tam, kde je nenávisť, ducha odpustenia tam, kde je nepravosť, jednotu tam, kde sú rozpory, pravdu tam, kde prevláda omyl, dôveru tam, kde sú pochybnosti, nádej tam, kde si zúfajú, svetlo, kde je tieň a temnota a radosť tam, kde je smútok.

Pane, veď ma k tomu, aby som skôr potešoval, ako čakal útechu Aby som skôr chápal ako žiadal porozumenie a pochopenie, aby som skôr miloval ako aby som bol milovaný, lebo skrze zabudnutie na seba nachádzame, skrze odpustenie dosahujeme odpustenie a skrze odumieranie prebúdžeme sa k večnému životu. Amen.

- o -

Vo veku, v ktorom človek zbadá, že rodičia mali pravdu, synovia mu začnú hovoriť, že sa ničomu nerozumie. A.C.

Pokorné slová sú poslami pokoja: pyšné sú iskrami vojny.
Raimondo Lullo

Jeden dobrovoľník je lepší ako desať prinútených.
Africké príslovie

- o -

P. ThDr a PhDr. Jáchym Procházka, OFM - medzi malomocnými .

12. mája t.r. sa dožil Otec Jáchym osemdesiat rokov. Narodil sa v roku 1902 v Citolibech u Loun a od sexty študoval v Prahe na Malostranskom gymnáziu. Roku 1920 prerušil štúdiá a vstúpil do noviciátu českej františkánskej provincie sv. Václava v Moravskej Trebové, kde 2.10.1921 zložil svoje prvé sľuby. Potom, až do maturity, študoval na gymnáziu tirolskej františkánskej provincie, v Salzburgu absolvoval jeden ročník filozofie.

Po návratení do vlasti vyštudoval bohosloveckú fakultu Karlovej univerzity v Prahe a 4.7.1926 bol vysvätený na knaza. Krátko pôsobil v Kadani, Kroměříži a v Prahe. Popri-tom študoval na filozofickej fakulte univerzity v Brne, kde získal doktorát filozofie. Roku 1934 bol vyslaný ako oficiálny delegát katolíckej tlače na svetový Eucharistický kongres do Buenos Aires. Pri tejto príležitosti precestoval juhoamerické štáty Peru, Brazíliu, Paraguay, Bolíviu a Kolumbiu. Navštívil mnohé krajiny a tam usídlených krajanov. 13.12.1935 sa vrátil do vlasti, konal mnoho prednášok a premietal diapozitívy o pôsobení medzi Čechmi a Slovámi v Južnej Amerike, vydal obsiahle číslo ročenky Priateľ františkánskych misií a uverejnil mnoho článkov v rôznych časopisoch. Popri-tom zložil tretie rigorózum na teologickej fakulte KU a v júni 1936 bol promován na doktora teológie. 20.5.1937 odchádza ako krajanový misionár spolku sv. Rafaela do Argentíny. Tam prevzal duchovnú správu a starostlivosť o 30 tisíc krajanov, za ktorými cestoval, konal pre nich bohoslužby a udeľoval sväté sviatosti. Jeden rok tiež prednášal na teologickom učilišti františkánskeho rádu v San Antonio de Padua. Roku 1939 prišiel za ním ďalší český františkán O. Pavel Marášek, ktorý mal vtedy už 55 rokov a mal skúsenosti z pôsobenia medzi krajanmi v Rumunsku. Miestny biskup prideliť týmto českým františkánom faru v Glew, odkiaľ vychádzali na svoje apoštolské cesty ku krajanom. Roku 1940 bol O. Pavel požiadaný, aby cez prázdniny zastúpil kaplána v sanatóriu pre malomocných a po svojom návrate rozpovedal O. Jáchymovi tamojšiu situáciu.

Sanatórium bolo založené iba v roku 1930. Pretože sa kaplán z dovolenky do sanatória už nevrátil, O. Jáchym a O. Pavel tam dochádzal. Vypomáhať. O. Pavel prevzal celú starostlivosť o krajanov a faru. Roku 1941 bol O. Jáchym menovaný od biskupa kaplanom v sanatóriu "Sommer" a začal dostávať štátny plat. 30.6.1943 sa nastahoval do sanatória natrvalo a žije tam dodnes. Vtedy tam bolo 348 chorých. Roku 1964 ich už bolo 800. Mnohí už boli vyliečení a mohli by sa vrátiť domov, ale nemali kde ísť a preto ostali v ústave. Po čase tam boli prijatí i chorí knazi a dvaja biskupi. Tí potom pomáhali O. Jáchymovi v duchovnej starostlivosti o malomocných. Keď zomreli, od roku 1967 O. Jáchym zostal na všetko sám.

Sanatórium Sommer leží asi 90 km od Buenos Aires a patrí k mestu General Rodríguez, od ktorého je vzdialené asi 15 km. V tom čase sa všetci ľudia veľmi báli nakazenia; to spôsobilo, že O. Jáchym, medzi mnohými ľuďmi veľmi obľúbený, stratil skoro všetkých priateľov. Začali sa mu vyhýbať. Sanatórium malo vtedy asi desať pavilónov pre chorých. Kuchyná pre chorých bola prísne oddelená od kuchyne pre personál. Sanatórium má vlastnú elektrárňu a vodárňu. Má i svoj cintorín. Bolo vybudované na poliach, ďaleko od mesta. Až Otec Jáchym tam začal vysádzať stromy, aby chorí mali za strašných horúčav trochu tieňa. O chorých sa staral nielen po duchovnej stránke, ale i o zlepšenie ich celkovej situácie. O. Jáchym jazdil džípom niekedy i dvakrát denne až do Buenos Aires, aby zaobstaral potrebné veci pre chorých, zariaďoval odkazy príbuzným a známym. Chorých nesmel vo svojom autie vozit, ale tento zákaz občas porušil, aby umožnil stretnutie pacienta s príbuznými. Každú sobotu usporadúval

v niektorom pavilóne spoločenské posedenie. Svätú omšu slúžil denne doobeda v kaplnke pre chorých a pre tých, ktorí sa nemohli zúčastniť pre nemohúcnosť, slúžil druhú svätú omšu v niektorom pavilóne. V nedeľu počas prvých rokov mával i tri sväté omše, pretože vypomáhal ešte vo vzdialenom ústave pre tuberkulózných pacientov a niekedy i v samotnom meste General Rodríguez.

O. Jáchym učil chorých variť, pozháňal im pračky, ľadničky, príkryvky, potraviny. Za tie roky vystriedal tri džípy. Najskôr jazdil bez vodičského preukazu. Keď ho kontrolovali, iba povedal, že požiadal o vodičský preukaz a že je zo sanatória Sommer. To tak zapôsobilo, že ho okamžite prepustili bez pokuty. O. Jáchym našťudoval s chorými i divadelné predstavenia a iné kultúrne podniky. Za toto všetko ho pacienti mali veľmi radi. On však odmietal všetky vďaky. Pri jednom predstavení ho prehovorili, aby po predstavení prišiel na javisko, ale nešťastne spadol do našepkávacej búdky a poranil si nohu. Potom ju mal tri týždne v sádre. Ináč za všetky tie roky bol iba málokedy chorý. Svedčí o tom jeho denný podpis v intenznej knihe. Až v poslednom období dvakrát vynechal. Raz ho našli v izbe v bezvedomí, čo malo za následok krátku chorobu. Lekári ho preto dôkladne prešliadli a zistili žalúdočnú neurózu a kornatenie ciev. Lieky väčšinou neužíval. Až pri návšteve O. Šimona na jeseň roku 1980 si dal povedať a užíva lieky.

Roku 1946 prišla za ním jeho maminka z vlasti a bola pri ňom až do svojej smrti 15.4.1964. Roku 1956 prišla za ním i jeho teta, misionárka z kongregácie mariánskych sestier sv. Františka, ktorá odišla roku 1916 z Prahy do misií v Číne. Takto sa po 40 rokoch zišli u O. Jáchyma obidve sestry. Teta misionárko zomrela potom na prvý piatok v júli 1966.

Roku 1966 venoval Rotary Club v Buenos Aires O. Jáchymovi pergamentový diplom, podpísaný všetkými členmi, ako vďaku za 30-ročnú prácu v sanatóriu Sommer. Roku 1980, keď sa oslavovalo 50-te jubileum od založenia sanatória, O. Jáchymovi bola udelená zlatá medaila s jeho menom od ministerstva zdravotníctva. Na slávnostnú schôdzu do Buenos Aires však O. Jáchym nešiel, preto mu medailu priviezli rehoľné sestry, ktoré tiež boli vyznamenané medailou.

Roku 1954 za Peronovej revolúcie prevzala polícia O. Jáchyma ako cudzinca na komisariát. Keď sa o tom dozvedeli v sanatóriu, malomocní sa zhromaždili, bezpôjdu pre neho. Akonáhle sa to dozvedel komisár, ihneď ho prepustil, aby sa mohol vrátiť ku svojim chorým. Jeho zaistenie trvalo iba 12 minút. Odvtedy sa polícia o neho už nestarala. Situácia v sanatóriu sa veľmi zmenila. Chorí môžu vychádzať von, keď chcú, mnohí z nich majú vlastné auto, prijímajú návštevy, lebo podľa dnešných výskumov lekárskej vedy malomocnosť nie je už také nákazlivé a v počiatočnom štádiu je úplne vyliečiteľné. Práca medzi chorými je však za týchto okolností veľmi sťažená. V sanatóriu je teraz i evanjelická kaplnka. O. Jáchym už niekoľko rokov pre vysoký vek nemôže riadiť auto a jeho izolácia je stále väčšia. Sám sa ťažko dostane ku sviatosti zmierenia. Preto návšteva O. Šimona z príležitosti jeho 60. výročia rehoľných služieb bola pre neho veľkým sviatkom. K tonuto výročiu mu poslal i generálny minister františkánskeho rádu O. John Vaughn blahoželanie a poďakovanie za jeho obetavú činnosť medzi malomocnými.

Na záver úryvok z dopisu O. Jáchyma z 28. augusta 1967 :

"Ani neviete, ako pomáha modlitba chorých; vždy ich nabádam, aby ju konali za našu roztrúsenú rodinu".

Aj my mu za jeho obetavú prácu a krásny príklad ďakujeme a prajeme mu hojne sil a Božieho požehnania do ďalších rokov.

AKTUALITY Z DOMOVA :

Z Frankfurter Bundschau :

V roku 1980 za Jozefa BÄRTU úspešne intervenoval západonemecký minister zahraničných vecí Genscher. Teraz už pravdepodobne žiadna intervencia nepomohla.

A začo bol vlastne Otec Barta odsúdený ?

Iba za to, že sa schádzal s niektorými spolubývajúcimi alebo priateľmi ku spoločným modlitbám a rozhovorom o duchovnom živote!

Misijná centrála františkánskeho rádu v Bonne dala denníku Frankfurter Rundschau k dispozícii výber z obhajovacej reči, ktorú Otec Barta predniesol pred súdom. Z tejto vám citujeme :

"Vážený súd! Najprv k mojej osobe:

v roku 1952 po centralizácii nášho náboženského rádu a po dlhej vyšetrovacej väzbe, ktorú som strávil väčšinou v samoväzbe vo väznici v Ruzyni pri Prahe, súd ma odsúdil pre moju duchovnú činnosť v družinách mládeže, ale hlavne pre tzv. v e l e z r a - d u na 20 rokov do väzenia. V rôznych väzniciach a pracovných táboroch som takto prežil plných 16 rokov. Pri rehabilitačnom riadení v roku 1968 ma súd oprostil od každej viny a onlulil sa mi za utrpené krivdy. Vzhľadom k tomu, že som n e z á k o n - n o s t tak dlho zakúšal na vlastnom tele, som citlivý na dodržiavanie a zachovávanie zákonov. V roku 1969 som utrpel ťažké zranenie pri dopravnej nehode. O rok nato som dostal ťažký infarkt. V roku 1973 som ochrel na anginu pectoris, ktorá ma často pripútava na lôžko. Pretože som nemohol zastávať funkciu administrátora vo Vrchlabí, premiestnil som sa do Liberca. V roku 1977 som pôsobil ako pomocný duchovný pre prestárlych rehoľníkov a rehoľnice vo Vratislaviciach a v Českom Dube. Keby som zrekapituloval všetko, čo ma postretlo za posledné tri roky, musím bohužiaľ konštatovať, že iba málo vecí beží podľa našich zákonov, ktoré sú vo svojej podstate dobré.

Nestojím tu pred súdom pre nejaké dokázané porušovanie zákona, ale preto, že moje činy neodpovedajú vysvetlivkám § 178 našej Ústavy, paragrafu, ktorý sa týka prestupkov voči štátnemu dohľadu nad Cirkvou. Druhým dôležitým problémom je od začiatku vyšetrovania neznalosť vyšetrovujúcich orgánov a sudcov vo veciach viery a liturgie. Z toho nastávajúce problémy viedli k mnohým nedorozumeniam. Pre mňa je právne a morálne sporné to, že vysvetlenia k § 178, ktoré vydáva úrad pre cirkevné záležitosti, sú veľmi rozporuplné, a verejne neprístupné. To iba matie duchovných a veriacich, ale i bezpečnostné orgány, prokuratúru a súd. Alebo je v Československu naozaj potrebné vyžiadať si štátny súhlas, keď sa stretnú veriaci ku spoločnej modlitbe? A ak je to potrebné, podľa ktorého zákona je to nutné a nariadené? V žiadnom prípade to nie je zákon o materiálnom postavení Cirkvi. Prosím súd o jasnú odpoveď v tomto bode obžaloby! To znamená, podľa ktorého zákona je zakázané v súkromí spoločne sa modliť a rozprávať o duchovnom živote? "

Otec Barta si pred súdom postažoval na všeobecnú, oficiálnu tendenciu, ktorú on považuje za nezákonnú, nechať rehoľné rády v Československu vyžiť a potom sa rozhovoril o osude svojho vlastného františkánskeho rádu. Znova citujeme z denníka Frankfurter Rundschau :

"V našej rehoľnej rodine - sú dve- máme okrem starších bratov tiež mladšie osoby, ktoré sú osamelé a preto našli u nás domov.

Ide o ľudí, ktorí sa rozhodli žiť podľa ideálu nášho rádu v rokoch 1968-1972. A ak považujú za potrebné plniť povinnosti rádu, ide zo strany rádu de facto o trpený stav. Tých najmladších z nich dokonca náš páter provinciál odrádza od trvalého spojenia s našim rádom, s ohľadom na ťažkú situáciu katolíckej Cirkvi v našej krajine. Ako občania si samozrejme navzájom veľmi intenzívne pomáhame. Ale každý môže náš domov kedykoľvek opustiť. Nikoho neobmedzujeme v jeho osobnej slobode. Ale ako by sme mohli všetkým týmto našu spoločnosť ohrožovať? Našu spoločnosť, ktorá sa štatisticky skladá s viacej ako 50 % veriacich? Môžeme jej naozaj škodiť využívaním z á k o n n ý c h p r á v a l e b o m o d l i t b o u pri súkromnej bohoslužbe vo vlastnom byte? Alebo rozhovormi o vlastnom spytovaní svedomia, o sebarealizácii alebo súkromným štúdiom otázok viery v našom voľnom čase? Môžeme tým naozaj niekoho ohroziť? Vo svojom svedomí cítim potrebu na toto všetko upozorniť prv, ako sa súd odoberie na poradu!!"

Úpenlivé slová českému františkánovi nepomohli. Súd ho odsúdil na 12 mesiacov do väzenia.

- o -

ZO ZAHRANIČIA :

Svätorečenie P. Kolbeho

Podľa oznámenia generálneho predstaveného minoritov, P. Vitala Bonarco, bude dňa 10. októbra 1982 vyhlásený minorita P. Maximilián KOLBE za svätého.

Svätorečenie vyhlási Ján Pavol II. na základe žiadosti poľských a nemeckých biskupov. Na svätorečení bude prítomný tiež Poliak Franciszek Gajowniczek, ktorému P. Kolbe dňa 14. augusta 1941 zachránil život v jeho 47 rokoch ako otcovi rodiny, keď zaň podstúpil smrť v koncentračnom tábore.

Arabské štáty

Na čele apoštolského vikariátu Arábie, najväčšieho na svete, je už od roku 1975 kapucín Msgr. Bernardo Gremoli, titulárny biskup z Masuccaby. Vikariát zahŕňa 13 štátov arabských emirátov o celkovej rozlohe územia 2 931 458 km². Na tejto ploche žije 180 tisíc katolíkov, medzi ktorými pracuje 26 duchovných a 77 sestier. Učinkujú v školstve a zdravotníctve.

Holandsko

Po desiatich rokoch boli vysvätení v Holandsku štyria noví svätiaci biskupi. Jedným z nich je P. prof. Dr. Johannes Antonius de Kok, OFM, z Utrechtu. P. de Kok bude spolu s generálnym vikárom pomáhať utrechtskému arcibiskupovi, kard. Willebrandtovi, ktorý je veľmi zatažený výkonom funkcie predsedu sekretariátu pre jednotu kresťanov v pápežskej kúrii.

- o -

Osem blahoslavenstiev trochu ináč .

Blahoslavení ste, ktorí máte pochopenie pre môj pomalý krok a roztrasené ruky a neprejavujete netrpezlivosť, keď krívajúc prechádzam križovatkou a nedokážem už pekne ísť.

Blahoslavení ste, ktorí chápete, že sa moje ucho musí namáhať, aby som rozumel a musíte so mnou rozprávať pomaly a zreteľne.

Blahoslavení ste, ktorí vidíte, že moje oči sú zakalené, moje myšlienky smutné a taktne mi pomôžete, v čom práve potrebujem pomoc.

mne

Blahoslavení ste, ktorí sa pri zastavíte s prívetivým úsmevom a nájdete si trochu času porozprávať sa mnou bez toho, aby ste to urobili so zhovievavou ironiou.

Blahoslavení ste, ktorí mi nehovoríte, že som starý, popletený, pretože stále na niečo zabúdam a niečo strácam.

Blahoslavení ste, ktorí viete vo mne vzbudiť pekné myšlienky na zašlé časy a trpezlivo vypočuť, keď spomínam na svoju mladosť.

Blahoslavení ste, ktorí mi dáte najavo, že som stále ešte človekom, že nie som odpísaný a že nie som skoro úplne osamotený.

Blahoslavení ste vy všetci, ktorí mi nejako uľahčujete dni mojej staroby a osihotenia, ktoré mi ešte zostávajú prejsť po ceste do večného domova. Až budem doma, budem o vás rozprávať Otcovi.

- o -

Počnúc týmto číslom ako prílohu začíname uverejňovať príbeh z knižky P. Ambrogia Peruffa, OFM : Terciári dneška /Terziari d'oggi/, ktorú preložil P. Bohumír Randa, OFM a v roku 1946 vyšla v Prešove nákladom Serafínskeho sveta. Príbehov bude 19 na A 5 formáte, ktoré si môžete po ukončení zviazať do knižky.

- o -

P. Ambrogio PERUFFO, OFM

T E R C I Á R I

/svetští františkáni/

D N E Š K A

Z talianskeho originálu :

TERZIARI D' OGGI

preložil P. Bohumír Randa, OFM

1 9 4 6

Nákladom Serafínskeho sveta, Prešov

Imprimatur Num. 3044/1940,

Sv. Križ nad Hronom, die 11. Septembris

Marianus m.p., episcopus.

Na ceste do výšky ...

..... Čítajme pozorne devätnásť úryvkovito zachytených životopisov novodobých svetských františkánov /terciárov/, našich súčasníkov a vrstovníkov, a presvedčíme sa, že ľudský život je ozaj jeden, lež s pokračovaním vo večnosti; že pozemský život je ako rieka, ktorá si musí vymieľať svoje koryto utrpením, útrapami, bolesťou, žiaľom, slzami, zármutkom a len kde-tu radosťou a veselosťou. Presvedčíme sa, že pozemský život nie je taký nezmyselný a bezúčelný, ako by sa na prvý pohľad zdal byť, a má svoj plný zmysel. Oplatí sa ho žiť a naplna sa príjemnou vôňou serafínskej veselej mysle, ale len vtedy, keď stredobodom tohto života je Eucharistia, v ktorej sa nám treba čím častejšie, ba denne osviežovať a posilňovať!

Privoňajme ku každej z týchto nezábudiek osobitne a spoznáme, že zmysel nášho života väzí práve v utrpení, v krížoch. V nich sa očisťujeme od zemskeho balastu a uchránime sa pred jedovatými výparmi nevraživého sveta, pravda, len vtedy, keď s plnou dôverou budeme sa nasycovať Živým Chlebom.

Eucharistia !

Drahý Ježiš tak chcel, aby sme požívali jeho sv. Telo a kráčali takto Telo v tele týmto údolím sveta a žitia ku konečnému víťazstvu, ku ktorému dôjsť nech nám Boh pomáha.

V Kremnici na deň sv. Františka Assiského
1940. P.B.R.

S V Ä T Ý N O S I Ć

Matt Talbot, 1856 - 1925 .

Vystúpiť na podstavec svätosti nie je výlučným právom niekoľkých, monopolom tried alebo veku.

V cirkvi Božej vedľa kráľovskej koruny a popri katedre nachodí sa i kladivo a roztrhaný odev robotníka.

Uprostred moderného reklamného individualizmu Boh si vyvolil nosiča, ktorý z posledného štebla spoločenského rebríka úspešne vystúpil k čistým svetlým výšinám duchovného života.

Bol to obyčajný život, Matt Talbota. Nebolo v ňom výnimočných javiskových prevratov, ani lesku nápadných zpravodajských chvál.

Matt sa svätý nenarodil. Na život sa usmial v kresťanskej rodine 2. mája 1856 v Dublíne. V onej chudobnej chyži, navonanej modlitbou, tlkly dve srdcia, rozochvievané ako by jednou dušou, ktoré sa stravovali v každodennej obeti pre výchovu dvanástich dietok.

P i j a n

Matt, uličník, zo školy Bratov kresťanských škôl dostal sa do práce vo vinárskom podniku.

Príklad okúzľuje a strhuje.

V dvanástom roku, kým mu mladosť ožarovala tvár čistotou, navykol sa piť.

Otec, abstinent, zamenil mu spoločníkov i prácu: zavolať ho do colných skladov na alkohol v Dublíne, kde sám bol vrchným dozorcom.

O B S A H :

Na ceste do výšky	
Svätý nosič	
Na oheň ma položila láska	
Boh neumiera	
Budovateľ chrámov	
Výstredná mladica	
Pieseň poníženého života	
Kráľovná divadla	
Serafínska "Kristova koruna" ...	
Lekár chudobných	
Nech žije Kristus Kráľ	
Štátnik	
Taká je matka	
Advokát Boha a Cirkvi	
Alebo kapucínom alebo smrť	
Pútnica lásky	
Ó moja Angiolina	
Čínsky Ozanam	
Generál a terciár	
Hviezda New Yorku	
Hľa	

Tým horšie! Noví priatelia dovŕšili skazu. K pivu pripojila sa aj pálenka. Návyk mohutnej s rokmi.

Neužitočný zostával hlas a neúprosný bič otca, ktorý sa ho pokúšal zachrániť ešte tým, že ho zamestnal pri istom murárovi. Matt bol vždy hotový robiť, presný v rozvrhu hodín; ale večer v krčme minul svoj celodenný zárobok.

Ba jedného dňa predal i topánky, aby mohol piť. Druhý raz podarilo sa mu ukradnúť husle prechádzajúcemu sa huslistovi, aby mal za čo ovlažiť vysušené hrdlá svojich spoločníkov.

Takto zabudol na náboženské povinnosti a zanedbal sviatosti. Pozostalo len znamenie kríža ráno, keď sa prebudil.

Mal však peknú vlastnosť: ľaliu svojej čistoty nikdy nezhanobil.

Vždy bol skromný, zdržanlivý doma i s priateľmi, ktorí boli prostí krčmári. Poznal opilstosť z vína, nie onú z tela.

Mama, anjel domácnosti, vnukla mu, aby sa oženil. Chcela zamedziť jeho skazu. Avšak on sa vždy odhrňal s úsmevom a teplo sa k nej túlil: "Mama, ty jediná budeš večne mojou nevestou".

N a v š t e v o v a t e ľ k o s t o l o v

Tak to bolo v jeho najkrajšej mladosti, až do dvadsiateho ôsmeho roku.

Mama sa modlila a bdela - sta nová Monika - nad zhumpľovaným životom syna svojich nárekov.

No prichádza hodina milosti.

N a r o v n e j c e s t e

Šťastlivé rozuzlenie! Matt si načrtol nový program života: ohnivé úsilie potlačiť svoje osudné sklony. Pracoval pomali, vytrvalo, mlčanlivo, ale krvácajúc nad drsnosťou srdca, nad priepastou duše, aby duchovne znovuožil. Napätie vôle u Matta prezrádzalo čosi záračného, čo, hľadiac na výsledky, bezpochyby ho podnášalo k víťazstvu.

Odteraz dáva prednosť návšteve chrámu a domova.

Bratia, dosiaľ pijani a rúhači, neposlušní na akýkoľvek hlas napomenutia, miesto toho aby sa dali kráčať po správnej ceste, prekážajú jeho modlitbe a životu v pokání. Preto sa rozhodne žiť v chudobnej izbičke osamote, ďaleko od matky, ktorú má tak rád.

V samote jeho duch rozširuje svoje bezmedzné rozhľady. Začína podivuhodnú vzostupujúcu cestu.

O piatej ráno je pri bráne kostola a čaká na svätú omšu a sväté prijímanie. O šiestej beží do roboty. Navečer, zanechajúc staré spoločnosti, odovzdáva všetku mzdu matke a samučký sa vracia do kostola na dlhú modlitbu.

Solotné popoludnie a celú neделu je vždy v kostole. Chová sa v nom ponížene a zároveň akosi nevysvetliteľne. Zdá sa miláčikom Pánovým, ktorý si istotne oblúbi tolké svetlo dobroty u tejto pokornej osoby.

Poniektoré sviatky bol prítomný aj na osemnástich omšiach.

Ako člen mnohých náboženských združení 18. októbra 1891 zapísal sa aj do Tretieho

rádu svätého Františka. Presne dodržiaval spoločné sväté prijímania, zhromaždenia, prednášky; každý deň recitoval Malé hodinky k Panne Márii, ako to robievali starí terciári.

Svätý František, chudobný a kajúci, je jeho vzorom.

Za lôžko mu slúžia dva hrboľaté, neohobľované stoly. Jedlo si pravuje veľmi skromné: často kus suchého chleba, rozmäkčného vo vode.

Po modlitbe v kostole oddával sa duchovnému čítaniu. Na odpočinok poberal sa o jednástej v noci. O druhej po polnoci ho budil budíček, a zasa bola na rade modlitba a rozjímanie, vytrženia... Tesný a ťrsný pás kajúcnikov vrezával sa mu do tela. Na kolenách si schválne vystrihol nohavice, aby mohol klačať na holej zemi.

N o s i ě

Zmena hodinového poriadku omší v kostole zabranovala mu zúčastniť sa svätej omše, pretože murárske povinnosti pozývali ho do roboty o šiestej.

No jeho hlboká nábožnosť vnukla mu myšlienku, aby si premenil remeslo.

Vstúpil do Závodov Martin, veľkoobchodu s drevom, kde sa začínala robota o ôsmej.

Ak bol predtým presný v hodinovom poriadku a v práci, teraz je až úzkostlivý; preto je pracovitý a vážený. K druhom chová sa veselo, príjemne, na všetkých sa usmieva hlbokým úsmevom, ktorý rozjasňuje tvár.

Po prvých úšľabkoch sarkazmu a výsmechu a po nejakom slove zlorečenia jeho príklad,

Jeden týždeň zostane bez roboty. Nikdy však nechýba každodenná návšteva v hostinci. Do soboty sa pretíka bez haliera. Dúfa, že ho pozvu jeho druhovia. Kolko ráz našetril pre nich!... Čaká na nich pri dverách dielne. Vychádzajú, pozdravujú ho, ale bez onoho slova, ktoré tak veľmi túžil počuť... Priatelia opilosti ho opustili.

Pokorený, sklamaný zostane sám na rohu ulice, pokým v srdci horí plamen hnevu a zavisť.

Toto opustenie, sebeckosť pripravili mu duchovnú trýzen, ktorá ho mala priviesť k rozhodnému obratu.

Vrátil sa domov. Matke, začudovanej, že ho vidí prichádzať v takej hodine, cekol: "Dnes, mama, sa nepije!"

Po obede sa utiahol celkom sám so svojím horkým žiaľom. Chvíle chvejuceho sa predvečera, silného vnútorného utrpenia!

Matka sa modlila a bdela.

"Vieš, mama, idem spraviť sľub, že sa nepijem viac", oznámil jej sviatočne oblečený.

"Spomeň si, synáček, sľub, daný Bohu, musíš dodržať stoj čo stoj. Ale ak sa cítiš potreby, choď len s požehnaním neba..."

"Chcem si ho dobyť, mama".

Matt vyšiel rozhodnutý. V chráme sv. Kríža sľúbil zadržať sa vína tri mesiace, čo potom obnovil na jeden rok a napokon na celý život.

Od toho dňa vyhýbal sa hostincom a stal sa navštevucom kostolov.